

Bryssel, 1. heinäkuuta 2025
(OR. en)

10349/25

LIMITE

ECOFIN 799

UEM 299

ECB

EIB

ILMOITUS

Lähtettäjä: Neuvoston pääsihteeristö

Vastaanottaja: Pysyvien edustajien komitea / Neuvosto

Asia: NEUVOSTON SUOSITUS julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen
lopettamiseksi Romaniassa
– Hyväksyminen

NEUVOSTON SUOSITUS

julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi Romaniassa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen ja erityisesti sen 126 artiklan 7 kohdan,

ottaa huomioon Euroopan komission suosituksen,

sekä katsoo seuraavaa:

- (1) Euroopan unionin toiminnasta tehdyn sopimuksen, jäljempänä 'SEUT', 126 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on vältettävä liiallisia julkisen talouden alijäämiä.
- (2) Vakaus- ja kasvusopimuksen tavoitteena on terve ja kestävä julkinen talous, jolla pyritään vahvistamaan hintavakauden edellytyksiä sekä saavuttamaan rahoitusvakauden tukema vahva, kestävä ja osallistava kasvu, millä tuetaan kestävää kasvua ja työllisyyttä koskevien unionin tavoitteiden saavuttamista.
- (3) Romaniaan on sovellettu liiallisia alijäämiä koskevaa menettelyä huhtikuusta 2020. Neuvosto päätti 3 päivänä huhtikuuta 2020 SEUT 126 artiklan 6 kohdan nojalla, että Romaniassa on liiallinen alijäämä, koska Romania jätti noudattamatta SEUT:n alijäämäkriteeriä¹, ja antoi SEUT 126 artiklan 7 kohdan nojalla suosituksen² julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi viimeistään vuonna 2022.
- (4) Ottaen huomioon covid19-pandemiaan liittyvän talouden toimeliaisuuden voimakkaan vähenemisen neuvosto antoi 18 päivänä kesäkuuta 2021 SEUT 126 artiklan 7 kohdan nojalla tarkistetun suosituksen³, jossa se suositti, että Romania lopettaa liiallisen alijäämän tilanteen viimeistään vuonna 2024.

¹ EUVL L 110, 8.4.2020, ELI: <http://data.europa.eu/eli/dec/2020/509/oj>.

² Neuvoston suositus (EU) 2020/C 116/01, annettu 3 päivänä huhtikuuta 2020, Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi (EUVL C 116, 8.4.2020, s. 1).

³ Neuvoston suositus (EU) 2021/C 304/24, annettu 18 päivänä kesäkuuta 2021, Romanian julkisen talouden liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi (EUVL C 304, 29.7.2021, s. 111).

- (5) Neuvosto hyväksyi 26 päivänä heinäkuuta 2024 SEUT 126 artiklan 8 kohdan mukaisesti päätöksen (EU) 2024/2130⁴, jonka mukaan Romania ei ole toteuttanut 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaisia tuloksellisia toimia. Heinäkuun 26 päivänä 2024 annetussa neuvoston päätöksessä otettiin huomioon, että liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn seuraava vaihe eli SEUT 126 artiklan 7 kohdan nojalla annettava tarkistettu neuvoston suositus liiallisen alijäämän korjaamisesta toteutettaisiin sen jälkeen, kun kansallinen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellinen suunnitelma on toimitettu asetuksen (EU) 2024/1263 11 artiklan ja 36 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti.
- (6) Romania toimitti 25 päivänä lokakuuta 2024 ensimmäisen kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelmansa, kuten asetuksessa (EU) 2024/1263⁵ edellytetään. Suunnitelma kattoi vuodet 2025–2028, ja siinä esitettiin julkisen talouden sopeutuksen jakautuminen seitsemälle vuodelle. Neuvosto antoi 21 päivänä tammikuuta 2025 suosituksen Romanian kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä⁶. Suosituksessa vahvistettiin nettomenojen enimmäiskasvuvauhti ja täsmennettiin uudistusten ja investointien kokonaisuus, joka oli perustana sopeutuskauden pidentämiselle seitsemään vuoteen.

⁴ Neuvoston päätös (EU) 2024/2130, annettu 26 päivänä heinäkuuta 2024, sen toteamisesta, että Romania ei ole toteuttanut 18 päivänä kesäkuuta 2021 annetun neuvoston suosituksen mukaisia tuloksellisia toimia (EUVL L, 2024/2130, 1.8.2024).

⁵ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetukset (EU) 2024/1263, annettu 29 päivänä huhtikuuta 2024, talouspolitiikan tuloksellisesta yhteensovittamisesta ja monenvälisestä julkisen talouden valvonnasta sekä neuvoston asetuksen (EY) N:o 1466/97 kumoamisesta (EUVL L, 2024/1263, 30.4.2024, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1263/oj>).

⁶ Neuvoston suositus, annettu 21 päivänä tammikuuta 2025, Romanian keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä, EUVL C/2025/647, 10.2.2025. ELI: <http://data.europa.eu/eli/C/2025/647/oj>.

- (7) Neuvosto antoi 21 päivänä tammikuuta 2025 SEUT 126 artiklan 7 kohdan nojalla tarkistetun suosituksen, jonka mukaan Romanian olisi lopetettava liiallisen alijäämän tilanne viimeistään vuonna 2030⁷. Neuvosto suositti Romanianlle asetuksen (EY) N:o 1467/97⁸ 3 artiklan 4 kohdan mukaista korjaavaa nettomenopolkua, jossa nettomenojen enimmäiskasvu⁹ on seuraava: 5,1 prosenttia vuonna 2025, 4,9 prosenttia vuonna 2026, 4,7 prosenttia vuonna 2027, 4,3 prosenttia vuonna 2028, 4,2 prosenttia vuonna 2029 ja 3,9 prosenttia vuonna 2030. Vastaavat kumulatiiviset enimmäiskasvuprosentit vuoteen 2023 verrattuna ovat 20,2 prosenttia vuonna 2025, 26,0 prosenttia vuonna 2026, 31,9 prosenttia vuonna 2027, 37,6 prosenttia vuonna 2028, 43,3 prosenttia vuonna 2029 ja 49,0 prosenttia vuonna 2030. Nämä olivat samat vuotuiset ja kumulatiiviset kasvuprosentit, jotka vahvistettiin suosituksessa Romanian kansallisen keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteellisen suunnitelman hyväksymisestä. Neuvosto asetti 30 päivän huhtikuuta 2025 määräajaksi, johon mennessä Romanian on toteutettava tuloksellisia toimia ja esitettävä tarvittavat toimenpiteet sekä vuoden 2025 vuotuinen edistymisraportti, joka on toimitettava komissiolle asetuksen (EU) 2024/1263 21 artiklan mukaisesti.
- (8) Romania ei ole tähän mennessä toimittanut vuotuisia edistymisraporttiaan toteutetuista toimista ja sopeutuskauden pidentämisen perustana olevien uudistusten ja investointien kokonaisuuden täytäntöönpanosta.

⁷ Kaikki asiakirjat, jotka liittyvät Romanian liiallista alijäämää koskevaan menettelyyn, ovat saatavilla osoitteessa https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-and-fiscal-governance/stability-and-growth-pact/corrective-arm-excessive-deficit-procedure/excessive-deficit-procedures-overview/romania_en.

⁸ Neuvoston asetus (EY) N:o 1467/97, annettu 7 päivänä heinäkuuta 1997, liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn täytäntöönpanon nopeuttamisesta ja selkeyttämisestä (EUVL L, 209, 2.8.1997, ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/1997/1467/2024-04-30>).

⁹ Asetuksen (EU) 2024/1263 2 artiklan 2 kohdassa määritellyt nettomenot eli julkiset menot ilman i) korkomenoja, ii) harkinnanvaraisia tulopuolen toimenpiteitä, iii) unionin ohjelmista aiheutuvia menoja, jotka katetaan täysin unionin rahastoista saatavilla tuloilla, iv) unionin rahoituksen piiriin kuuluvien ohjelmien yhteisrahoituksesta johtuvia kansallisia menoja, v) työttömyyssetuusmenojen suhdanteesta johtuvia osatekijöitä sekä vi) kertaluontoisia ja muita väliaikaisia toimenpiteitä.

- (9) Vuosina 2024 ja 2025 nettomenot kasvavat paljon neuvoston suositusta nopeammin. Tämä johtaa julkisen talouden jatkuvaan suureen alijäämään, mikä vaarantaa liiallisen alijäämän korjaamisen ajoissa vuoteen 2030 mennessä. Liiallisia alijäämiä koskevassa menettelyssä ei ole lieventäviä merkityksellisiä tekijöitä, jotka muuttaisivat tätä arviota, kun taas Romanian julkisen talouden kestävyyyteen kohdistuvat suuret keskipitkän aikavälin riskit ovat raskauttava tekijä. Tämän perusteella neuvosto antoi 20 päivänä kesäkuuta 2025 SEUT 126 artiklan 8 kohdan nojalla päätöksen, jossa todetaan, että neuvoston 21 päivänä tammikuuta 2025 antaman suosituksen johdosta ei ollut toteutettu tuloksellisia toimia.
- (10) SEUT 126 artiklassa edellytetään, että ellei jäsenvaltio, jota koskee poikkeus, ole toteuttanut tuloksellisia toimia, neuvosto antaa asianomaiselle jäsenvaltiolle 126 artiklan 7 kohdan mukaisen tarkistetun suosituksen liiallisen alijäämän tilanteen lopettamiseksi tietyssä määräajassa. Suosituksessa on neuvoston asetuksen (EY) N:o 1467/97 3 artiklan 4 kohdan mukaan myös määrä vahvistaa enintään kuuden kuukauden määräaika, jonka kuluessa kyseisen jäsenvaltion on toteutettava tuloksellisia toimia liiallisen alijäämän korjaamiseksi, ja määräaika voidaan tilanteen vakavuuden niin vaatiessa lyhentää kolmeen kuukauteen. Lisäksi neuvoston on määrä kehottaa suosituksessaan jäsenvaltiota noudattamaan korjaavan nettomenopolun mukaan määritettyä nettomenojen enimmäiskasvuvauhtia, jolla varmistetaan, että julkisen talouden alijäämä saadaan kyseisessä suosituksessa asetetussa määräajassa laskettua ja pidettyä alle viitearvon, joka on 3 prosenttia suhteessa BKT:hen. Jos liiallisia alijäämiä koskeva menettely on aloitettu alijäämäkriteerin perusteella, korjaavan polun on niiden vuosien osalta, joina julkisen talouden alijäämän odotetaan ylittävän viitearvon, vastattava rakenteellisen rahoitusaseman vuotuista vähimmäissopeutusta, jonka vertailuarvona on vähintään 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen. Neuvoston asetuksen (EU) 2024/1264 johdanto-osan 23 kappale huomioon ottaen komissio voi siirtymäkauden aikana vuosina 2025, 2026 ja 2027 mukauttaa vertailuarvoa ottaakseen huomioon korkomenojen kasvun asetettaessa ehdotettua korjaavaa polkua kyseisiksi vuosiksi.

- (11) Vuonna 2024 Romanian reaalinainen BKT kasvoi 0,8 prosenttia. Euroopan komission kevään 2025 talousennusteen mukaan talouden odotetaan kasvavan 1,4 prosenttia vuonna 2025, mitä tukee rakennusalan ja liikennepalvelujen elpyminen Schengen-alueen jäsenyyden ja infrastruktuurin parannusten ansiosta. Vuonna 2026 reaalisena BKT:n odotetaan kasvavan 2,2 prosenttia, mikä johtuu elpymis- ja palautumistukivälineen varojen tehokkaammasta käytöstä. Työttömyysasteen odotetaan olevan 5,3 prosenttia vuonna 2025 ja 5,2 prosenttia vuonna 2026. Vuonna 2024 inflaatio oli 5,8 prosenttia, ja sen arvioidaan hidastuvan 5,1 prosenttiin vuonna 2025 ja 3,9 prosenttiin vuonna 2026.
- (12) Eurostatin 22 päivänä huhtikuuta 2025 toimittamien tietojen¹⁰ mukaan vuonna 2024 Romanian julkisen talouden alijäämä suhteessa BKT:hen oli 9,3 prosenttia. Tämä alijäämä on paljon suurempi kuin Romanian lokakuussa 2024 esittämään keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliseen suunnitelmaan sisältyvä ennuste, jonka mukaan se olisi ollut 7,9 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission kevään 2025 talousennusteessa julkisen talouden alijäämän suhteessa BKT:hen arvioidaan olevan 8,6 prosenttia vuonna 2025 ja 8,4 prosenttia vuonna 2026. Rakenteellisen alijäämän ennakoitaan vuonna 2025 olevan 7,9 prosenttia suhteessa BKT:hen ja pysyvän samana vuonna 2026.
- (13) Julkinen velka vuoden 2024 lopussa oli 54,8 prosenttia suhteessa BKT:hen. Euroopan komission kevään 2025 talousennusteessa sen ennakoitaan kasvavan vuoden 2025 loppuun mennessä 59,4 prosenttiin ja vuoden 2026 loppuun mennessä 63,3 prosenttiin suhteessa BKT:hen, joten se ylittää viitearvon, joka on 60 prosenttia suhteessa BKT:hen.

¹⁰ Eurostat, Euro Indicators, julkaistu 22.4.2025.
Ks.: <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-22042025-ap>.

- (14) Tässä suosituksessa esitetty tarkistettu korjaava nettomenopolku, jossa vahvistetaan nettomenojen enimmäiskasvuvauhti, vastaa rakenteellisen rahoitusaseman vuotuista vähimmäisparannusta, joka on vähintään 0,5 prosenttia suhteessa BKT:hen, ja sillä varmistetaan, että julkisen talouden alijäämä saadaan laskettua alkuperäisessä määräajassa eli viimeistään vuonna 2030 viitearvon alapuolelle ja pysymään siellä. Jotta voidaan varmistaa johdonmukainen riskiperusteinen lähestymistapa ja korjata poikkeama alkuperäisestä polusta, korjaavaa polkua sovelletaan etupainotteisesti siten, että rakenteellisen perusjäämän vuotuiset mukautukset ovat noin 2 prosenttiyksikköä vuodessa vuosina 2025 ja 2026 ja noin 1 prosenttiyksikkö sen jälkeen, ja niitä tuetaan keskeisillä uudistuksilla, kuten verokehyksen tarkistamisella, ja varmistetaan, että velka palautuu keskipitkällä aikavälillä maltilliselle tasolle alle 60 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Tässä suosituksessa esitetyn korjaavan nettomenopolun, keskipitkän aikavälin julkista velkaa koskevan Euroopan komission ennustekehityksen ja Euroopan komission kevään 2025 talousennusteen perusteella julkisen talouden alijäämä, joka vuonna 2024 oli 9,3 prosenttia suhteessa BKT:hen, supistuisi siten, että se olisi 2,8 prosenttia vuoteen 2030 mennessä. Julkinen velka, joka vuoden 2024 lopussa oli 54,8 prosenttia suhteessa BKT:hen, kasvaisi edelleen 62,3 prosenttiin vuoden 2028 loppuun mennessä ja supistuisi sitten 61,1 prosenttiin vuonna 2030.
- (15) Liiallisen alijäämän korjaaminen pysyvästi olisi varmistettava noudattamalla korjaavan nettomenopolun mukaan määritettyä nettomenojen suositeltua enimmäiskasvuvauhtia, ja samalla olisi toteutettava konkreettisia toimia julkisen talouden laadun ja rakenteen parantamiseksi, investointien säilyttämiseksi ja talouden kasvupotentiaalin vahvistamiseksi. Julkista taloutta ja laajemmin taloutta koskevilla uudistuksilla olisi parannettava talouden kasvu- ja häiriönsietokykypotentiaalia kestäväällä tavalla ja tuettava julkisen talouden kestävyyttä.

- (16) Romanian keskipitkän aikavälin suunnitelman hyväksymisestä 21 päivänä tammikuuta 2025 annetun neuvoston suosituksen 2 kohtaa ja liitettä II (uudistusten ja investointien kokonaisuus, johon sopeutuskauden pidentäminen seitsemään vuoteen perustuu) sovelletaan tältä osin edelleen. Komissio seuraa edelleen näitä uudistuksia ja investointeja asetuksen (EU) 2024/1263 22 artiklan 1 kohdan mukaisesti.
- (17) Koska Romanian julkisen talouden rahoitusasema on viime aikoina heikentynyt suhteessa keskipitkän aikavälin finanssipoliittis-rakenteelliseen suunnitelmaan, kyseiseen suunnitelmaan sisältyvien uudistusten soveltamisalaa on laajennettava, erityisesti niiden uudistusten suhteen, jotka vaikuttavat muita suuremmin julkisen talouden näkymiin ja velkakestävyyteen. Tulevalla verouudistuksella olisi pyrittävä tuottamaan lisätuloja huomattavasti enemmän kuin suunnitelmassa kaavailtu 1,7 prosenttia suhteessa BKT:hen. Julkisen talouden tilanteen korjaamiseksi tarvitaan myös lisätoimenpiteitä verohallinnon ja veronkannon parantamiseksi sekä juoksevien menojen, myös julkisen sektorin palkkojen, tiukan valvonnan varmistamiseksi.
- (18) Asetuksen (EY) N:o 1467/97 8 artiklan 3 kohdan mukaisesti neuvosto tekee SEUT 126 artiklan 12 kohdan nojalla päätöksen liiallisia alijäämiä koskevan menettelyn kumoamisesta ainoastaan, jos alijäämä on saatu laskettua viitearvon alapuolelle ja komissio on arvioinut sen pysyvän viitearvon alapuolella kuluvana ja seuraavana vuonna,

SUOSITTAA seuraavaa:

1. Romanian olisi varmistettava, että nettomenojen nimelliskasvu ei ylitä liitteessä I vahvistettuja enimmäismääriä.
2. Romanian olisi näin ollen lopetettava liiallisen alijäämän tilanne viimeistään vuonna 2030.
3. Neuvosto asettaa 15 päivän lokakuuta 2025 määräajaksi, johon mennessä Romanian on toteutettava tuloksellisia toimia ja esitettävä tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että liiallinen alijäämä korjataan määräaikaan mennessä. Sen jälkeen Romanian olisi raportoitava edistymisestä tämän suosituksen täytäntöönpanossa vähintään kuuden kuukauden välein – keväällä sen vuotuisen edistymisraportin yhteydessä ja syksyllä viimeistään 15 päivänä lokakuuta – kunnes liiallinen alijäämä on korjattu.

Tämä suositus on osoitettu Romanianlle.

Tehty Brysselissä

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

Nettomenojen enimmäiskasvu (vuotuinen ja kumulatiivinen kasvu, nimellisin luvuin)**Romania**

Vuosi		2025	2026	2027	2028	2029	2030
Kasvuprosentti (%)	Vuotuinen	2,8	2,6	4,6	4,4	4,2	4,0
	Kumulatiivinen*	2,8	5,5	10,4	15,2	20,1	24,9

* Kumulatiiviset kasvuluvut lasketaan perusvuoden 2024 perusteella.